

Haberler > Yazarlar > Sedat ERGİN > 15 Temmuz ve İstihbarat 3: İş darbe istihbaratına gelince herkes topu birbirine atıyor

Sedat Ergin

15 Temmuz ve İstihbarat 3: İş darbe istihbaratına gelince herkes topu birbirine atıyor

29 Haziran 2017

FETULLAH Gülen'in müritlerinin Türk Silahlı Kuvvetleri'nin en aşağıdan en yukarılarına doğru bütün kademelerine nüfuz etmesi, general-amiral kadrolarının neredeyse yarısını ele geçirmesi, bu organizasyona dayanarak bir darbeye kalkışabilmesi uzun yıllar, on yıllar boyunca yürütülen sistematik, planlı bir çabanın sonucu olarak ortaya çıktı.

15 Temmuz'da kendi vatandaşlarını gözünü kırpmadan bombalayabilen, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne hava saldırısı düzenleyen bu organize suç örgütünün TSK'nın içinde bu şekilde kendi egemenlik alanını yaratabilmiş olması nasıl fark edilemedi? Binlerce, binlerce insanı içine alan ve TSK'daki her uzvun içine girip orayı kaplayan bu yapılanma nasıl atlandı? Devletin istihbarat radarlarına nasıl takılmadı? İstihbarat mekanizması körleşti mi? Yoksa var olduğu varsayılan bir istihbarat mekanizması gerçeklikte yok muydu?

Diğer yazılar: [15 Temmuz'da kendi vatandaşlarını gözünü kırpmadan bombalayabilen, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne hava saldırısı düzenleyen bu organize suç örgütünün TSK'nın içinde bu şekilde kendi egemenlik alanını yaratabilmiş olması nasıl fark edilemedi?](#)

Bu sorular ana uzun bir süre Türk kamuoyunun gündemini meşgul edecek. TBMM'de 15 Temmuz darbe girişimini araştırmak amacıyla kurulan komisyonun tutanakları incelendiğinde de bu soruların milletvekillerinin en çok kafa yordukları konuların başında geldiğini söylemek mümkün.

Ancak bu sorulara muhatap olan kurumların temsilcilerinin açıklamalarına bakıldığında, herkesin topu bir parça başka bir kuruma attığını, sonuçta deyim yerindeyse topun biraz ortada kaldığını görüyoruz.

NECDET ÖZEL: PERSONELİ DIŞARIDA İZLEYEMİYORUZ

Önce tartışmanın asker kanadına bakalım. Bu kanatta özellikle **“kışla dışında istihbarat kabiliyetinden yoksun olma”** gerekçesine bütün eski Genelkurmay Başkanları tarafından ortak bir tema olarak başvurulduğunu görüyoruz.

Örneğin 2011-2015 döneminde Genelkurmay Başkanlığı yapan Orgeneral **Necdet Özel**, **“FETÖ'nün TSK'ya sızmasının fark edilmeyişinin sebebi kanaatinizce nedir”** sorusuna yazılı yanıtında bir dizi neden sıralarken, bunlar arasında **“Askeri personelin mesai haricinde kıta, karargâh, kurum dışında izlenmesinin mümkün olmamasını”** da sayıyor.

IŞIK KOŞANER: MİT'E İTİBAR ETMEK DURUMUNDAYDIK

Özel'in selefi olan, 2010-2011 döneminde bir yıl bu görevde bulunan Orgeneral **Işık Koşaner** ise 26 Ekim 2016 tarihli oturumda **Necdet Özel**'in yanıtını biraz daha açıyor:

“Silahlı Kuvvetler'in kışla hudutları dışarısında herhangi bir istihbarat yapması, birini takip etmesi, bir faaliyette bulunması söz konusu değildir. Böyle bir görevi de yoktur, yetkisi de yoktur. Yasalar da buna imkân vermez. Bizim istihbarat dediğimiz faaliyetimiz, kışla sınırları içerisinde veya tatbikat arazisinde vesaire personelimizi izlemekten ibarettir. Peki o zaman ne olacak? Bize gelen bütün bilgiler MİT'ten ve Emniyet'ten gelen bilgilerdi, onlara itibar etmek durumundayız. Oradan gelen bilgilere göre tahkik edip, eğer bilgileri teyit edebiliyorsak, bu personelin silahlı kuvvetlerden ilişğinin kesilmesine çalışıyorduk.”

İLKER BAŞBUĞ: NE YETKİMİZ NE DE İMKÂNIMIZ VAR

Koşaner'in selefi, 2008-2010 döneminin Genelkurmay Başkanı Orgeneral **İlker Başbuğ** da 3 Kasım 2016 tarihli oturumda aynı meseleyi benzer ifadelerle şöyle anlatıyor:

“Burada önemli olan personel benim kendi personelim... Adam karargâhtan çıktığı zaman, saat beşte, ertesi gün saat dokuzda dönecek, ertesi gün saat sekizde birliğe dönecek. Esas önemli olan o dönem. O dönemle ilgili olarak Türk ordusunun ne yetkisi vardır, ne imkân ve kabiliyeti vardır. Bu tablonun net olarak anlaşılması lazım.”

Orgeneral **Başbuğ**'un açıklamasındaki önemli bir nokta, ABD ve Alman örneklerine dayanarak Batı ordularında askerî personelin karargâh dışında da izlenmesini mümkün kılan özel birimlerin bulunduğuna dikkat çekmesi ve benzer bir yapılanma ihtiyacını dile getirmesidir. Şöyle diyor **Başbuğ**: **“ABD'ye ve Almanlara baktık, onlarda yasayla kurulmuş personel izleme birimleri var. Ne zaman izliyor personeli? Tabii ilgili komutanın verdiği emirler çerçevesinde 24 saat. Önemli olan bu, 24 saat...”**

Ayrıca **Başbuğ**'un MİT'ten **Gülen** müritleriyle ilgili “**rapor gelmediğini**” genel bir eleştiri olarak kayda geçirdiğini de belirtelim. Şöyle diyor: “**2002-2010 döneminde MİT'ten bize bir tek rapor gelmedi. Türk Silahlı Kuvvetleri'nde Ahmet, Mehmet, Hüseyin -neyse işte- Fetullah Gülen cemaatine mensuptur' diye tek bir rapor gelmedi. Çok açık ifade ediyorum.**”

HİLMİ ÖZKÖK: DEVLET KAYNAĞINDA KESMELİ

AK Parti iktidarının ilk döneminde 2002-2006 yılları arasında Genelkurmay Başkanlığı görevinde bulunan Orgeneral **Hilmi Özkök** ise komisyonun 19 Ekim 2016 tarihli oturumunda “**İşin yaygınlaşmakta olduğunu hissettik. Yani bir şeyler oluyor, bir girme var ve bunun hep farkında olduk, Silahlı Kuvvetler olarak hedef alındığımızı ve girilmek istendiğini. Yakalayabildiğimizi hep ordudan tart ettik**” dedikten sonra aynı meseleye geliyor:

“**Ama şu var ki, tabii bizim dışarıda istihbarat yapmaya imkân kabiliyetimiz yok askeri olarak. Ne var? Bize ancak devletin istihbarat yapacak kurumlarından bilgi gelir, onlar şey yapar çünkü genellikle hedefe yönelmekten ziyade, biz askeri mantık olarak kaynağına yöneliriz. Kaynağı durdurursanız kolaydır ama hedefle uğraşırsanız 'Askerlerimi koruyacağım, öğrencilerimi koruyacağım' vesaire, bu çok zor bir iş. Ama, kaynağını keserse devlet -ki onu devletin yetkili organları yapabilir- bu iş daha kolay olur.**

O bakımdan, tabii, şeyleri hep biz dışarıdan bekledik.”

HAKAN FİDAN: TSK BÜNYESİNDE İSTİHBARAT TOPLAYAMIYORUZ

Peki “**ciheti askeriye**”nin seslendirdiği bu görüşlerin yöneldiği adres olan MİT cephesi ne diyor?

MİT Müsteşarı **Hakan Fidan**'ın imzasıyla 22 Mayıs 2017 tarihinde TBMM'ye komisyonun sorularına yanıt olarak gönderilen 36 sayfalık metinde 15 Temmuz darbe girişiminin tespit edilmesi konusunda şöyle deniliyor:

“**Milli İstihbarat Teşkilatı olarak daha önce dış makamlarla paylaşılan notlarda, FETÖ/PDY'nin darbe girişiminde bulunabileceği bildirilmiş olmakla birlikte, TSK bünyesinde istihbarat toplanamadığından, darbe girişiminin tarihi konusunda net bir istihbarata daha önceden ulaşılammıştır.**”

Yani MİT de “**Ben TSK bünyesinde istihbarat toplayamıyorum, elim kolum bağlı**” mesajını veriyor.

EMRE TANER: TALİMAT VAR, BEN GARNİZONA GİREMİYORUM

Aynı çizgiyle **Fidan**'ın selefi, MİT'in 2010-2015 dönemindeki müsteşarı **Emre Taner**'in ifadelerinde karşılaşıyoruz. **Taner**, CHP milletvekili **Aytun Çıray**'ın **Başbuğ**'un “**2002-2010'da MİT'ten Ahmet, Mehmet, Hüseyin Gülen cemaatine mensuptu diye tek bir rapor gelmedi**” şeklindeki kuruma dönük eleştirel sözlerini hatırlatması üzerine şu yanıtı veriyor:

“**Onların arzu ettiği tarzda, ete kemiğe büründürülmüş bir bilgi verilemedi, doğrudur ama alınan bilgi oydu. Kurumsal zafiyetlerden bahsettim, başka yan etkilerden bahsettim.**

Onların etkisiyle bazı haberler alınamadı. Bu çerçevede tabii ki o istihbaratın onları tatmin ettiğini söylemek yanlış olur... Suçla arasına mesafe koyan, bu suçu yasalar çerçevesinde üstüne olmayan bir örgütün ete kemiğe büründürülüp şu albay, şu general, şu şudur diye bizim tarafımızdan seslendirilmesi mümkün değildir. Stratejik anlamda bilgi toplayan bir teşkilatız. Biz Fetullah Gülen'in devlette ciddi bir kadrolaşma içinde olacağını söylüyoruz, bundan sonrası ilgili kurum ve kuruluşların ve onun altındaki diğer güvenlik kuvvetlerinin işidir. Yani biz her birlikte, nerede, ne oluyor, ne bitiyor..."

Herhalde "**Bilmek durumunda değiliz**" diye sonlandırmak istiyor cümlesini **Emre Taner**.

Eski Müsteşar sözlerine devamla "**MİT, Silahlı Kuvvetler bünyesinde istihbarat yapamaz**" diyor.

Ve nedenini de şöyle anlatıyor: "**MY 114-1 (C) isimli bir talimat bunu durdurmuştur. Ben garnizona giremiyorum.**"

MY 114-1 (C) MESELESİ...

Bu talimatın adı Genelkurmay Başkanlığı makamı tarafından yayımlanan "**Silahlı Kuvvetler İstihbarata Karşı Koyma Koruyucu Güvenlik ve İşbirliği Yönergesi**".

Taner diyor ki: "**Bu yönergeye göre sizi içeri sokarlarsa, o konuda bilgi verirlerse, sizden talepte bulunurlarsa ancak yardım edebilirsiniz. Hiçbir şekilde darbeyi öğrenme şansınız yoktur. Darbe dağlarda planlanmıyor.**"

Göreceğiniz gibi MİT kanadı da "**Biz zaten ordu içinde istihbarat yapamıyoruz, elimiz kolumuz bağlı**" hattına çekiliyor.

İki tarafı da dinleyince "**Ordu içindeki istihbaratı kim yapacak**" sorusunda topun ortada kaldığı sonucuna varabiliriz.

Yarın şu MY 114-1 (C) meselesine bir göz atalım.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

